

הלכות ברכת המזון סימן קצ

(י) אם די בכזית (ה) (יא) או ברביעית הלכך יזהר לשחות או פחות מכזית או רביעית כדי להסתלק מן החפץ (יב) והכא א"א לשתות פחות מכזית וכל דבר שצריך כוס צריך לשתות ממנו כמלא לוגמו (יג) שהוא רוב רביעית הלכך ישתה (יד) רביעית (ו) שלם : ד' לאם המכרך אינו רוצה לשתות (זט) ישעמו אחד * מהמסובין כשיעור (סז) ואין שתיית שנים מצטרפת ומ"מ מוציא מן המוכר (יז) שישעמו כולם (וע"ל (יח) סימן רע"א סעיף י"ד) : ה' ישעמו מן המוכר ואין יודעים עד

שערי תשובה

בבג"א כלן ופ"ת בית יעקב וכן כתב בח"ד דלא פליג ולריך שימור רביעית שלם ואפילו בין שרף אין לנכר ברכה אחרת כשאין שותה רביעית פ"ט : (ה) או ברביעית . פי' כפי"ט ועיין בשו"ת פנים מאירות ח"ב סימן קנ"ו ופי' בשו"ת בית הלל ח"ב סימן י"ד על דברי הפמ"א והפ"ו כאן בפ"ט על הלכות שפי' הספק שאלו רביעית שאם יקרא ויפסוד על כזית כ"ו פ"ט : (בשר"ט) ועומד אחד מהמסובין כשימור . וכתב מהר"ק"ט בספר ערך גמ' שאם עמם המכר המסובין לריבוי שימור והניחו כמח"ס ופי' לקמן סימן רפ"א לחלוף דלמ"ה מן המוכר א"א שיעממו מלא לוגמו פי' אם כפי"ט ועיין בשו"ת ח"ב סימן קפ"ח שכתב

הוא דלמרינן עמם אחד מהמסובין יאל אפילו לא עמם המכרך ה"ט גדלם אפ"כ למופס לנכר כגון כניו וכו' וכו' אכל ברח"ט למופס לנכר אפ"כ לאת לנכר וכמ"ס רש"י ו"ל אם שיעממו גס מוכר מהמ"ל אם שם המכרך על הכוס ואחר גמ' כמ"ס נוחן הכוס לאת ומכרך עליו ושותה כחלק לו משם ראשון והכי זה כלא יוכר על כוס כלא דמכרך על הכוס לא מיקרי ח"ל כאלו שכתבנו על הכוס אומר עליו כורא כפי"ט ומטעם זה כתב שאין לומר לנכר כמ"ס על כוס של יין פ"ט וקודם לזה כתב ג"כ עמם אחד שכתבנו כיון שאין יודע לנכר עממו לרי חובו לנכר על כיון ל"ו יכול להוציא המסובין מידי חובת כוס של ברכה דא"כ שהוא דרננן מ"מ לריך המוציא לשתות מחוב כמותו ולהסוסות בברכות דף מ"ח

משנה ברורה

(י) אם די בכזית . כמו בחז"ה דק"ל בכל מקום שיעור חז"ה בכזית (והוא כחצי כליה כמובאר בסיומן פס"ו) ולפי' במשקין יחוייב בברכה אחרונה בשלש רביעית רביעית הוא כליה וחצי כידוע ועיין סימן רע"א סי"ג מה שכתבתי בס"ב ובה"ל : (יא) או ברביעית . כמו שזכרנו במה דמי התורה לעין משקין לשיעור ברביעית : (יב) והכא וכו' . פי' דבשאר שתיית שם רשות יכול גם להסתלק מן הספק באם שתה פחות מכזית דבזה עמוד לכ"ס מלכרך אחריו אכל הכא בכוס של ברכת המזון א"ל לעשות כן דכיון דסעון כוס צריך ע"כ לשתות מלא לוגמו שהוא רוב רביעית והוא הרבה יותר מכזית : (יג) שהוא רוב רביעית . היינו (ו) בלדס בינוני מחזיק שימור כ"ך אכל בלדס גדול ביותר משערין כמלא לוגמו יודיה ומ"מ לא כפי לשתות פסי מרביעית : (יד) רביעית שלם . פי' ט"ו שכתב דלעיקר דין ק"ל כמלא לוגמו ולפיכך אם לא שתה רק כמלא לוגמו חייב לנכר ברכה אחרונה ח"ל לכתחלה יראה לשתות רביעית כדי ללאת לכ"ס אכן כל (ו) האחרונים דחו דבריו והעלו דכל שלא שתה רביעית שלם בין גיין בין בשאר משקין אין רשאי לנכר ברכה אחרונה וכדעת השו"ע (ח) עוד הסכימו דאין חילוק בין שאר משקין ובין יין שרף אע"פ דביי"ש מייחבא דעתיה דליגיני כפחות מרביעית דלא חילוקו חכמים כשיעורין ודלא כט"ו לקמן בסיומן ר"י : (טז) ישעמו אחד מהמסובין . דכיון (ט) מהמסובין שמשו מתחלה את הברכה והוא כוס עליהם להוציאם מהני עשימתם לכולם ועיין בבג"א מה שכתבנו בס"ב ח"י רפ"א : (סז) ואין שתיית וכו' . דלענין שייעמו כמלא לוגמו (י) שיעור הגולה שחתי"ט דעתו עליו והיינו כמלא לוגמו : (י"ז) שיעממו כולם . היינו (יא) עשימה בעלמא וא"כ מלא לוגמו רק לאחד . והנה הכא איירי המחבר רק לענין מלות שתיית הכוס ולפי מה שביאר המחבר לש"ל בס"ב דללאת ידי ספק יראה לשתות רביעית שלם לא לזייר מה שכתב דמל"ס מן המוכר שיעממו כולם בכוס המחזיק רביעית אם לא שהוא מחזיק יותר מרביעית : (יח) סימן רע"א . דיש מה שאומר דשתיית כולם יכול להוציאם אע"פ שאינו צריך לנכר לשמור דמכורא לש"ל בס"י קפ"ח סעיף י"ב

שער הציור

(ו) מ"א ופ"א : (ז) א"כ ונכר שלום ומלאך מרדכי ומטעם יסודם ומגן נבירים ונכריו : (ח) מ"א ופ"א ונכר שלום בשם כמס' אחרונים וכן בשפ"ט : (ט) א"כ לקמן בסיומן רע"א : (י) רל"ט שם ככ"י : (יא) אחרונים :